

Vlaams
Parlement

ingediend op **1048** (2016-2017) – Nr. 1
13 januari 2017 (2016-2017)

Voorstel van decreet

van Tinne Rombouts, Wilfried Vandaele, Lydia Peeters, Piet De Bruyn,
Lode Ceysens en Bart Nevens

houdende wijziging
van het decreet van 21 oktober 1997
betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

TOELICHTING

A. Algemene toelichting

Bij het decreet van 9 mei 2014 werd aan hoofdstuk V, afdeling 4, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (hierna 'het Natuurdecreet') een onderafdeling E toegevoegd, die betrekking heeft op de planmatige omkadering van het instandhoudingsbeleid.

Dit instandhoudingsbeleid omvat overeenkomstig het bij voormelde decreet van 9 mei 2014 in het Natuurdecreet ingevoegde artikel 50bis op het niveau van het Vlaamse Gewest een Vlaams Natura 2000-programma, op het niveau van de speciale beschermingszones de managementplannen Natura 2000, op het niveau van de leefgebieden van Europees te beschermen soorten de soortenbeschermingsprogramma's en buiten de speciale beschermingszones de managementplannen, vermeld in artikel 48 van het Natuurdecreet.

De artikelen 40 tot en met 43 en de artikelen 45 tot en met 48 van het decreet van 9 mei 2014 die de artikelen 50ter tot en met 50decies invoegen in het Natuurdecreet, bevatten bepalingen met betrekking tot de inhoud, de opmaak en de vaststelling van het Vlaams Natura 2000-programma enerzijds en zowel de managementplannen Natura 2000 als de managementplannen als bedoeld in artikel 48, §1, van het Natuurdecreet anderzijds, alsook de bepaling die voorziet in de ontwikkeling van een programmatische aanpak ter vermindering van een of meer milieudrukken.

Artikel 78 van het decreet van 9 mei 2014 brengt enkele wijzigingen aan aan het artikel 9 van het Natuurdecreet teneinde dit artikel in overeenstemming te brengen met de vernieuwde planmatige omkadering van het instandhoudingsbeleid.

Bij verzoekschrift van 2 januari 2015 werd een beroep tot vernietiging ingediend van de hiervoor vermelde artikelen 40 tot en met 43 en 45 tot en met 48 alsook van het artikel 78 van het decreet van 9 mei 2014.

Het verzoekschrift steunt op de vermeende schending van artikel 23 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6 van de richtlijn 2001/42/EG (de Plan-m.e.r.-richtlijn) en met de artikelen 7 en 8 van het Verdrag van Aarhus van 25 juni 1998 betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden. Volgens verzoekers vallen zowel het Vlaamse Natura 2000-programma, de programmatische aanpakken ter vermindering van de milieudrukken, de managementplannen Natura 2000 en de managementplannen als vermeld in artikel 48, §1, van het Natuurdecreet onder de werkingssfeer van de Plan-m.e.r.-richtlijn, en zijn deze eveneens te beschouwen als plannen en programma's betrekking hebbende op het milieu in de zin van het Verdrag van Aarhus. Het gevolg hiervan is dat zowel bij de totstandkoming van het Vlaamse Natura 2000-programma, bij de totstandkoming van de managementplannen als bij de totstandkoming van de programmatische aanpakken de verplichting geldt om de inspraakmogelijkheden zoals opgenomen in de Plan-m.e.r.-richtlijn en in het Verdrag van Aarhus te voorzien. Dit is in casu volgens verzoekers niet gebeurd.

Op 28 april 2016 velde het Grondwettelijk Hof het arrest nr. 57/2016 in de betreffende zaak en besliste dat de bestreden artikelen 40 tot en met 43 en 45 tot en met 48 alsook het artikel 78 een schending uitmaken van artikel 23 van de Grondwet in samenhang gelezen met artikel 7 van het Verdrag van Aarhus doordat de bepalingen niet voorzien in de inspraak voor het publiek, noch de Vlaamse Regering machtigen daarin te voorzien, in de gevallen waarin de 'plannen en programma's'

niet het voorwerp uitmaken van een milieueffectbeoordeling of milieueffectrapportage. Het Hof ging aldus over tot de vernietiging van de kwestieuze artikelen.

Het Grondwettelijk Hof oordeelde in voormeld arrest "dat artikel 50quinquies van het decreet Natuurbehoud weliswaar voorziet in de aanwijzing door de Vlaamse Regering of haar gemachtigde van een gewestelijke overleginstantie, bestaande uit onder meer vertegenwoordigers van de relevante sectoren van het buitengebied, doch die bepaling waarborgt niet de inspraak voor het publiek als zodanig gedurende de voorbereiding van alle bedoelde plannen en programma's binnen een transparant en eerlijk kader, na het publiek de benodigde informatie te hebben verstrekt, op een wijze die beantwoordt aan de voorschriften van artikel 6, leden 3, 4 en 8, van het Verdrag [van Aarhus], zoals dat artikel 7 voorschrijft."

Het Hof stelt dat "bij het aannemen van een Vlaams Natura 2000-programma, een programmatische aanpak inzake milieudrukken, een managementplan Natura 2000 of een managementplan voor gebieden buiten de speciale beschermingszones, bijgevolg geval per geval, met toepassing van artikel 4.2.3 van het voormelde decreet van 5 april 1995 (bedoeld wordt het Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid van 5 april 1995), [moet] worden beoordeeld of al dan niet een plan-MER moet worden opgesteld en [dat] in bevestigend geval zulks tot gevolg [heeft] dat de naleving van het in het middel vermelde artikel 6 van de richtlijn 2001/42/EG en artikel 7 van het Verdrag van Aarhus is gewaarborgd.". Het Hof gaat verder: "In zoverre voormelde plannen en programma's niet onderworpen zijn aan de richtlijn 2001/42/EG, noch aan hoofdstuk II van titel IV van het voormelde decreet van 5 april 1995, is evenwel niet gewaarborgd dat aan de eisen van artikel 7 van het Verdrag van Aarhus is voldaan. Die bepaling is immers van toepassing op alle plannen, en programma's betrekking hebbende op het milieu en niet enkel op die welke het voorwerp dienen te zijn van een milieueffectbeoordeling of milieueffectrapportage."

Het Grondwettelijk Hof gaat bijgevolg uit van een zeer extensieve interpretatie van artikel 7 van het Verdrag van Aarhus.

Het Grondwettelijk Hof neemt in haar arrest nr. 57/2016 geen aanstoot aan de eigenlijke inhoud van de bestreden bepalingen, maar wel aan de omstandigheid dat daarin niet in alle gevallen is voorzien in een vorm van voorafgaande inspraak voor het publiek die voldoet aan de vereisten van artikel 7 van het Verdrag van Aarhus.

Aangezien desondanks bij het vermelde arrest nr. 57/2016 de bestreden bepalingen om gezegde reden werden vernietigd door het Grondwettelijk Hof, wordt beoogd om bij het voorliggende voorstel van decreet de inhoud van de bedoelde bepalingen opnieuw in het Natuurdecreet in te voegen, zij het dat de nodige wijzigingen worden aangebracht met het oog op de vlotte leesbaarheid van de tekst, naast enkele beperkte juridisch-technische of inhoudelijk-technische aanpassingen of correcties. Zo wordt bijvoorbeeld artikel 48 van het Natuurdecreet dat voorziet in de vaststelling van managementplannen voor gebieden buiten de speciale beschermingszones eveneens gewijzigd om dit in overeenstemming te brengen met het vermelde arrest nr. 57/2016 en wordt in dit artikel eveneens de organisatie van een openbaar onderzoek voorzien.

Het voorstel van decreet beoogt tevens tegemoet te komen aan de garantie van inspraak van het publiek gedurende de voorbereiding van alle plannen en programma's die het Grondwettelijk Hof in haar arrest als voorwaarde vooropstelt.

Deze inspraak zal overbodig zijn in de gevallen waarin het publiek reeds inspraak heeft gehad, namelijk deze waarin voor de plannen of programma's reeds een plan-MER is opgemaakt met toepassing van artikel 4.2.3 van het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid van 5 april 1995 (DABM).

Er wordt dan ook in een openbaar onderzoek voorzien in de gevallen waarin voor de plannen of programma's in het kader van het bedoelde instandhoudingsbeleid nog geen plan-MER werd opgemaakt met toepassing van artikel 4.2.3 van het DABM.

B. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 2

Deze bepaling past artikel 48 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu aan aan het arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 57/2016 van 28 april 2016 door in een openbaar onderzoek te voorzien bij de vaststelling van de managementplannen als vermeld in artikel 48, §1, van het decreet. Als gevolg van het openbaar onderzoek zullen de managementplannen in eerste instantie voorlopig worden vastgesteld waarna een openbaar onderzoek zal worden gehouden over het voorlopig vastgestelde managementplan.

Artikel 3

Artikel 50ter wordt opnieuw ingevoegd, waardoor op niveau van het Vlaamse Gewest een Vlaams Natura 2000-programma wordt vastgesteld. Het programma doorloopt tot en met 2050 opeenvolgende cyclussen van maximaal zes jaar, die worden afgestemd op de rapportageverplichting van artikel 17 van de Habitatrichtlijn en het starten van de rapportage over alle inheemse broedende vogels, een aantal overwinteraars en enkele voor de afbakening van speciale beschermingszones essentiële trekvogels conform artikel 12 van de Vogelrichtlijn. 2050 vormt de horizon waartegen alle Europees te beschermen habitats en soorten zich in een gunstige regionale staat van instandhouding moeten bevinden.

De doelstellingen van dit programma worden geformuleerd in de tweede paragraaf van artikel 50ter. In de eerste plaats beoogt het programma het gradueel realiseren van de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen (G-IHD). De realisatie van die G-IHD gebeurt stapsgewijs, via zesjarige plancyclusen. Naast het bereiken van de G-IHD beoogt het programma te voorkomen dat de toestand van de in Vlaanderen voorkomende Europees te beschermen habitats en soorten verslechtert of dat een dergelijke verslechtering, als ze toch zou plaatsvinden, wordt stopgezet, alsook dat de betekenisvolle verstoring van de Europees beschermde soorten en hun leefgebieden wordt vermeden of stopgezet.

De derde paragraaf van artikel 50ter gaat nader in op de inhoud van het programma en bepaalt wat het programma minimaal moet bevatten. De Vlaamse Regering kan desgevallend de inhoud ervan nog uitbreiden. De grondslag daarvoor vindt men in artikel 50sexies, tweede lid. Het programma omvat op de eerste plaats een taakstelling. Die taakstelling wordt afgeleid uit de in paragraaf 2 vermelde doelstellingen van het programma, met name het realiseren van de G-IHD en het bereiken van een standstill (het vermijden of het stoppen van de verslechtering en het vermijden of het stoppen van de betekenisvolle verstoring). De taakstelling bestaat meer specifiek uit de inspanningen die nodig worden geacht om het deel van de G-IHD dat men wil realiseren tijdens de betrokken programmacyclus te verwezenlijken. Het gaat om inspanningen op het vlak van beheer en inrichting, alsook inspanningen wat betreft de noodzakelijk geachte toestand van het natuurlijk milieu (bijvoorbeeld de waterkwaliteit of -kwantiteit). Daarnaast gaat de taakstelling ook in op de inspanningen die geleverd moeten worden met het oog op de concretisering van de standstill, bedoeld in de punten 2° en 3° van paragraaf 2 van

artikel 50ter. De taakstelling kan in voorkomend geval ook ingaan op maatregelen nodig voor de habitattypische soorten, in functie van het behalen van een regionaal gunstige staat van de habitat in kwestie.

Inspanningen die binnen de programmacyclus moeten worden gerealiseerd, vormen het bindende gedeelte van de taakstelling. Daarnaast kunnen ook inspanningen worden opgenomen in de taakstelling die zijn op te vatten als streefdoelen: er wordt beoogd die te realiseren binnen de programmacyclus, maar indien dit niet mogelijk blijkt, kan de realisatie ervan geheel of gedeeltelijk worden doorgeschoven naar latere programmacyclusen. Dit laatste deel vormt het zogenaamde richtinggevende deel van het programma.

De gewestelijke taakstelling wordt geoperationaliseerd in te realiseren acties, die ook in het programma worden opgelijst. De acties die gericht zijn op het realiseren van het bindende gedeelte van die taakstelling dienen als prioritair te worden aanzien. Op niveau van de managementplannen Natura 2000 kan het voor het betrokken gebied relevante onderdeel van het bindende onderdeel van de gewestelijke taakstelling overigens aanleiding geven tot het formuleren van dwingende acties (zie artikel 50octies, §5, tweede lid).

Verder bevat het programma een opsomming van de actoren die op een of andere wijze willen bijdragen tot de realisatie van de taakstelling en dus daartoe inspanningen willen leveren. Het kan hierbij gaan om het opnemen van een engagement ter realisatie van de acties, het leveren van een bijdrage tot de implementatie van het programma op het terrein enzovoort. Tot die actoren kunnen zowel sectororganisaties als overheidsinstanties behoren. Aan het leveren van een bijdrage, geconcretiseerd in een samenwerkingsovereenkomst, wordt in regel het recht ontleend om te participeren aan de gewestelijke overleginstantie, bedoeld in artikel 50quinquies. Dit is een vertaling van het principe 'geen inspraak zonder inspanningen, geen inspanningen zonder inspraak'.

Tot slot wordt ook een raming van de uitgaven voor de uitvoering van het programma opgenomen. Zo wordt inzicht verkregen in de budgettaire consequenties van het instandhoudingsbeleid. Naarmate men meer zicht krijgt op de acties op niveau van de speciale beschermingszones, zal die raming uiteraard nauwkeuriger kunnen plaatsvinden.

Het tweede lid van de derde paragraaf bepaalt dat het Vlaams Natura 2000-programma ook een programma moet bevatten waarin zones worden aangeduid waar instandhoudingsdoelstellingen en instandhoudingsmaatregelen moeten worden gerealiseerd buiten speciale beschermingszones. De G-IHD, vastgesteld in het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juli 2010, moeten immers voor een aanzienlijk deel buiten de speciale beschermingszones gerealiseerd worden. Het programma moet dan logischerwijze ook betrekking hebben op de opmaak van managementplannen voor die aan te duiden zones. De Vlaamse Regering krijgt de delegatie om nadere regels te bepalen voor de aanduiding van die zones. De Regering krijgt bovendien de opdracht de zones aan te duiden voor 1 januari 2019. De termijn moet als een termijn van orde worden beschouwd.

In de vierde paragraaf van artikel 50ter wordt de decretale basis gelegd voor de ontwikkeling van een programmatische aanpak ter vermindering van milieudrukken. Een eerste milieudruk waarvoor dit zal worden uitgewerkt, is de depositie van stikstof.

Artikel 50ter, §5, geeft de verhouding aan tussen het Vlaams Natura 2000-programma en de managementplannen Natura 2000. Tussen het Vlaams Natura 2000-programma en de managementplannen Natura 2000 bestaat een hiërarchisch verband. Een specifieke toepassing van dit principe wordt aangetroffen in

artikel 50septies, §3, tweede lid, op grond waarvan de taakstelling op niveau van de speciale beschermingszones ook duidelijk moet aangeven hoe wordt bijgedragen tot het bindende gedeelte van de gewestelijke taakstelling, en in artikel 50octies, §5, tweede lid, dat aangeeft dat het aldus naar gebiedsniveau vertaalde bindende gedeelte van de gewestelijke taakstelling aanleiding kan geven tot dwingende acties.

Artikel 4

Dit artikel voorziet in de kernbepalingen van het programmaproces.

Het Vlaams Natura 2000-programma wordt vastgesteld door de Vlaamse Regering. Het wordt voorbereid door het agentschap. De Vlaamse Regering of haar gemachtigde kan wel een werkgroep oprichten die het agentschap daarbij bijstaat.

Die werkgroep zal bij voorkeur bestaan uit vertegenwoordigers van andere overheden die zijn betrokken bij het beheer of de inrichting van het buitengebied en uit relevante sectoren van het buitengebied (landbouw, natuur enzovoort). Voordeel van het werken met een werkgroep met gemengde samenstelling is dat van meet af aan draagvlak kan worden gezocht voor het programma, en geïntegreerd kan worden gewerkt.

Een programmatische aanpak ter vermindering van een bepaalde milieudruk wordt eveneens vastgesteld door de Vlaamse Regering.

In het geval voor het Natura 2000-programma of de programmatische aanpak een openbaar onderzoek is vereist overeenkomstig artikel 50decies/1, wordt het programma respectievelijk de programmatische aanpak door de Vlaamse Regering in eerste instantie voorlopig vastgesteld.

Zoals wordt bepaald in artikel 50ter, §1, doorloopt het programma een cyclus van maximaal zes jaar. Het programma wordt geëvalueerd in het licht van de realisatiegraad van de G-IHD. Op dat moment kunnen desgevallend de G-IHD (en vervolgens de S-IHD (gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen)) worden bijgesteld. Mede in het licht van die evaluatie zal dan voor de volgende cyclus van maximaal zes jaar een nieuw programma worden vastgesteld. Om te voorkomen dat op een bepaald ogenblik een vacuüm zou ontstaan, wordt bepaald dat het oorspronkelijke programma blijft gelden tot het nieuwe programma definitief is vastgesteld door de Vlaamse Regering.

De voortgang van het programma wordt opgevolgd door een voortgangsrapportage die minstens om de twee jaar wordt opgemaakt. Deze voortgangsbewaking wordt toevertrouwd aan de overleginstantie, bedoeld in artikel 50quinquies, en heeft ten minste betrekking op de stand van uitvoering van het programma, de nog te verrichten acties, de wijze waarop focus is gelegd in de besteding van de beschikbare budgetten en de socio-economische impact van het programma (bijvoorbeeld inzake vergunningverlening en ruimtebeslag) en de impact van het programma op niet-Europese natuurwaarden.

Artikel 5

Er wordt een artikel 50quinquies ingevoegd dat voorziet in de oprichting van een gewestelijke overleginstantie door de Vlaamse Regering. Die gewestelijke overleginstantie moet instaan voor de voortgangsbewaking van het programma en voor het verlenen van een gemotiveerd advies overeenkomstig artikel 50decies/1, §5, tweede lid, over het Vlaams Natura 2000-programma, elke programmatische aanpak ter vermindering van een of meer milieudrukken, de managementplannen Natura 2000 en de managementplannen als vermeld in artikel 48, §1. De overleg-

instantie kan ook aanbevelingen doen over de beleidsmatige problemen die opduiken bij de realisatie van het instandhoudingsbeleid.

Deze instantie bestaat ten minste uit vertegenwoordigers van het Agentschap voor Natuur en Bos, Vlaamse administraties die betrokken zijn bij de inrichting en het beheer van het buitengebied (zoals de Vlaamse Milieumaatschappij of de Vlaamse Landmaatschappij), alsook de relevante actoren van het buitengebied. Tot deze laatste categorie behoren vertegenwoordigers van sectoren van grondeigenaars, bos, jacht, landbouw, natuurverenigingen en economie. Het gaat hier in principe om de sectoren die ook participeerden in de overleg- en projectgroep die de opmaak van de G-IHD- en de S-IHD-besluiten hebben begeleid.

Het Agentschap voor Natuur en Bos stuurt de werkzaamheden van deze instantie aan.

Artikel 6

In het ingevoegde artikel 50sexies krijgt de Vlaamse Regering of een door haar gemachtigde de opdracht om aan het Vlaams Natura 2000-programma een ruime bekendheid te geven.

Het decreet bevat de krachtlijnen van de inhoud, de totstandkoming en evaluatie van het Vlaams Natura 2000-programma. In artikel 50sexies, tweede lid, wordt aan de Vlaamse Regering dan ook een ruime bevoegdheid gedelegeerd om dit nieuwe systeem nader vorm te geven via uitvoeringsbepalingen. Vooraleer daartoe over te gaan, lijkt het nuttig om met het nieuwe systeem op het terrein eerst meer ervaring op te doen. Naast het uittekenen van de procedurele aspecten, kan de Vlaamse Regering ook bepalen ten aanzien van welke aspecten van de uitvoering van het programma actoren samenwerkingsovereenkomsten kunnen aangaan en hoe die dan worden geformaliseerd (bijvoorbeeld samenwerkingprotocollen). De Vlaamse Regering kan ook de afstemming met andere programma's of plannen, zoals de maatregelenprogramma's uit het decreet betreffende het integraal waterbeleid of de soortenbeschermingsprogramma's, regelen.

Artikel 7

Vanaf het ingevoegde artikel 50septies worden bepalingen opgenomen inzake de managementplannen Natura 2000. Op het niveau van de speciale beschermingszones worden managementplannen Natura 2000 opgemaakt. Voor speciale beschermingszones met een geografische samenhang kan een gezamenlijk managementplan worden opgesteld. De mogelijkheid daartoe is echter facultatief. Het opmaken van een gezamenlijk plan is niet in alle omstandigheden zinvol, vooral wanneer het gaat om zeer grote aangesloten gebieden. Een te omvangrijke schaalgrootte verhindert dat het managementplan een soepel, op maatwerk en op lokaal overleg gebaseerd werkinstrument is.

Het managementplan Natura 2000 doorloopt zesjarige cyclussen en heeft een tijdshorizon tot uiterlijk 2050.

Het managementplan Natura 2000 kan opgebouwd worden in verschillende fasen, die men ook planversies noemt. In die gefaseerde aanpak reveleren de principes die aan de basis liggen van het vernieuwde instandhoudingsbeleid, met name het principe dat de 'sterke schouders de zwaarste lasten dragen' en het principe van 'de voorkeur voor vrijwillige participatie' aan de realisatie van het instandhoudingsbeleid. De natuurbeheerplannen, als geregeld in artikel 16bis en volgende van het decreet, die gekoppeld zijn aan stimulerende instrumenten, zijn specifiek ontworpen om die vrijwilligheid te mobiliseren. Enkel waar de taakstelling niet via de sterkste schouders (overheid en erkende terreinbeherende natuurverenigingen)

en bijkomende vrijwillige engagementen kan worden gerealiseerd, kunnen dwingende instrumenten (in het decreet gevat door de term 'dwingende acties') worden ingezet. Daarbij moet gedacht worden aan de uitoefening van het voorkeepsrecht, onteigening, het opleggen van erfdiensbaarheden of specifieke gebodsbepalingen en dergelijke.

In dit kader dient eraan herinnerd te worden dat een trapsgewijze aanpak niet verhindert dat op basis van artikel 36ter, §1 en §2, of andere regelgeving, zoals preventiemaatregelen of veiligheidsmaatregelen op basis van titel XV of XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, de nodige maatregelen worden getroffen om de hoger bedoelde standstill te realiseren, zonder dat moet worden gewacht op een (nieuw) managementplan Natura 2000 of een planversie daarvan. Het feit dat het instandhoudingsbeleid planmatig wordt omkaderd houdt geen argument in tegen het treffen van dwingende maatregelen, ook al voorziet het plan of de betrokken planversie daarin (nog) niet. Voor bijvoorbeeld de speciale beschermingszones in uitvoering van de Vogelrichtlijn geldt immers de verplichting voor het nemen van instandhoudingsmaatregelen vanaf de datum van de aanwijzing ervan als speciale beschermingszone. Dit alles wordt verduidelijkt in artikel 50septies, §2, tweede lid.

Om de gefaseerde methodiek verder vorm te geven, bepaalt het derde lid van artikel 50septies, §1, dat de fasering gebeurt in functie van een tussentijdse toetsing van de realisatiegraad van de taakstelling, de bijdrage van de betrokken actoren (sterkste schouders, andere doelgroepen) en het type van maatregelen en instrumenten (vrijwilligheid, dwingende maatregelen) die ter realisatie van die taakstelling achtereenvolgens worden ingezet. Er wordt bewust gesproken van een 'toetsing' en niet van een evaluatie, omdat het gaat om een beperkte controle van de mate waarin de taakstelling al werd gerealiseerd en om de verwarring met de evaluatie, bedoeld in artikel 50octies, §6, te voorkomen.

In paragraaf 2 wordt verduidelijkt dat het plan wordt opgemaakt met het oog op het gradueel realiseren van de gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen. Ook hier geldt de standstillverplichting als de absolute ondergrens.

Een managementplan Natura 2000 bevat ten minste een taakstelling, die de doelstellingen van het plan operationaliseert en een opgave van acties. Bij het uitwerken van die taakstelling op niveau van de speciale beschermingszone dient ervoor gezorgd te worden dat wordt bijgedragen aan het bindende gedeelte van de gewestelijke taakstelling. Anders gesteld, de inspanningen die in het Natura 2000-programma worden aangeduid als deze die binnen de Vlaamse programmacyclus moeten worden gerealiseerd, moeten ook op gebiedsniveau worden vertaald in een gebiedsspecifieke taakstelling. De acties die daartoe worden opgenomen in het plan moeten als prioritair worden aangemerkt. De taakstelling op niveau van de speciale beschermingszones en de acties die in het managementplan Natura 2000 worden opgenomen ter realisatie van de taakstelling, kunnen worden opgevat als een gebiedsspecifieke uitwerking van de inspanningen uit het programma, vermeld in artikel 50ter, §3, 1°, meer specifiek deze die op het Vlaamse niveau zijn geformuleerd als bindend.

Het is logisch dat de taakstelling alle acties kan bevatten die relevant zijn om de gunstige staat van instandhouding te bereiken voor de tot doel gestelde Europees beschermde habitats en soorten. Hier horen ook acties bij die verband houden met habitattypische soorten. Voor dit laatste wordt verwezen naar de definitie van de term 'instandhouding' (artikel 2, 36°, van het decreet), namelijk dat de staat van instandhouding van een habitat als gunstig kan worden beschouwd wanneer de regionale staat van instandhouding van de voor die habitat typische soorten gunstig is.

Paragraaf 4 van artikel 50septies verduidelijkt verder dat, met het oog op de ruimtelijke toewijzing van de gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen en de verdere verdeling ervan, al of niet over deelgebieden binnen de betrokken speciale beschermingszones, zoekzones worden afgebakend. Die afbakening gebeurt volgens criteria en op de wijze die daartoe nader te bepalen zijn door de Vlaamse Regering. Naarmate doelen worden 'geplaatst' door bijkomende natuurbeheerplannen of gelijkwaardige engagementen, zal ook de omvang van de zoekzone(s) afnemen. Bij de afbakening van de zoekzones zal ook rekening worden gehouden met de socio-economische impacten met als doel deze zo minimaal mogelijk te houden. Deze toetsing kan er evenwel niet toe leiden dat de realisatie van de natuurdoelen wordt gehypothekeerd.

Voor de realisatie van de taakstelling inzake de toestand van het natuurlijk milieu worden actiegebieden vastgesteld, dit op basis van relevante milieueffecten. Het kan gaan om effecten die betrekking hebben op bijvoorbeeld de kwalitatieve of kwantitatieve watertoestand of de aanwezige stikstofdepositie. De regulering van de milieudrukken zal hoofdzakelijk gebeuren via andere beleidsvelden, inzonderheid het milieuhygiëne- en waterbeleid. Het DABM, het decreet Integraal Waterbeleid, VLAREM I (Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning) en VLAREM II bevatten de nodige juridische grondslagen om gebiedsgerichte (ecologische) milieukwaliteitsnormen uit te vaardigen, die, zo nodig, voor wat betreft het waterbeleid, nog kunnen worden bijgesteld in de stroomgebiedsbeheerplannen (zie artikel 2.3.1.3, derde lid, VLAREM II). De actiegebieden dienen weliswaar om de milieucondities binnen de betrokken speciale beschermingszone(s) te beïnvloeden, maar ze kunnen ook buiten die speciale beschermingszone(s) liggen.

Artikel 8

Het ingevoegde artikel 50octies bevat, naar analogie met artikel 50quater voor het Natura 2000-programma, de bepalingen van het totstandkomingsproces voor de managementplannen Natura 2000.

In het geval er voor het plan of de planversie een openbaar onderzoek is vereist overeenkomstig artikel 50decies/1 wordt het managementplan Natura 2000 of de planversie door de Vlaamse Regering of haar gemachtigde in eerste instantie voorlopig vastgesteld. Het voorzien van een mogelijkheid tot vaststellingsdelegatie naar de gemachtigde van de Vlaamse Regering komt tegemoet aan de hoge plandynamiek (fasering) en het uitgebreid aantal managementplannen, waardoor een soepel en snel optreden mogelijk wordt. Indien het plan of de planversie echter dwingende acties omvat, meer specifiek deze bedoeld in artikel 50octies, §5, tweede lid, dan moet het plan of de planversie door de Vlaamse Regering worden vastgesteld.

Vervolgens wordt na de voorlopige vaststelling elk managementplan Natura 2000 of, in voorkomend geval, elke planversie, aan een openbaar onderzoek onderworpen zoals nader geregeld in artikel 50decies/1.

De coördinatie van de tenuitvoerlegging van het plan of de planversie gebeurt door het agentschap. Samen met het overlegplatform, vermeld in artikel 50novies, waakt het agentschap erover dat in de betrokken speciale beschermingszone, via de uitvoering van de acties, wordt gewerkt aan de realisatie van de taakstelling van het managementplan. Bepaalde deelgebieden of clusters van deelgebieden kunnen ook worden toevertrouwd aan andere instanties, zoals de VLM (Vlaamse Landmaatschappij), een bekkenbestuur of het provinciebestuur, die zich hebben geëngageerd om hun medewerking te verlenen aan de coördinatie van de implementatie van het plan op het terrein.

Het agentschap dient de voortgang van het plan of de planversie ook minstens om de twee jaar te toetsen. Het betreft meer specifiek een toetsing van de voortgang van de realisatie van de taakstelling. De toetsing vormt de basis van de planfasering (zie de toelichting bij artikel 50septies, §1).

Indien uit die toetsing blijkt dat het bindende gedeelte van de gewestelijke taakstelling, zoals het is vertaald in de gebiedsspecifieke taakstelling (artikel 50septies, §3, tweede lid), niet of mogelijk niet kan worden bereikt binnen de betrokken plancyclus, kunnen dwingende acties worden opgelegd. Die acties zullen ook worden opgesomd in het managementplan, of, wat wellicht meer het geval zal zijn, in een latere planversie ervan. Voor die dwingende acties, die zich overigens kunnen richten tot zowel overheden als particulieren, kunnen een uitgebreid aantal bestaande instrumenten worden gebruikt, met toepassing van bestaande decretale bepalingen en de uitvoeringsbepalingen. In dit verband wordt verwezen naar de inhoud van artikel 9, §2, van het decreet, zoals het opleggen van bepaalde verbodsbepalingen (bijvoorbeeld het tijdelijk niet betreden of bewerken van een terrein waarvan men eigenaar is) of gebodsbepalingen, en ook naar het instrumentarium van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting, zoals het vestigen van erfdiensbaarheden tot openbaar nut. Ook het opleggen van de verplichting tot het opmaken en uitvoeren van een natuurbeheerplan als geregeld in artikel 16bis en volgende van het Natuurdecreet behoort tot de mogelijkheden. Het komt toe aan het agentschap om de adressanten van de maatregelen op de hoogte te brengen van wat van hen wordt verwacht. Indien de adressant de maatregel weigert uit te voeren, dan kan het agentschap zo nodig gebruikmaken van bestuurlijke maatregelen, al dan niet onder last van een bestuurlijke dwangsom, of bestuursdwang, met toepassing van titel XVI van het DABM.

Het plan wordt (ten minste) om de zes jaar geëvalueerd. Die evaluatie gebeurt in functie van de realisatiegraad van de S-IHD voor het betrokken gebied en in het licht van het Vlaams Natura 2000-programma. Deze evaluatie gaat ruimer dan de toetsing van de taakstelling, zoals bedoeld in paragraaf 5 van deze bepaling. Omdat het Natura 2000-programma het kader vormt van de managementplannen, en die plannen daarop moeten worden afgestemd, minstens voor wat betreft het bindende gedeelte van het programma (zie artikel 50septies, §3), spreekt het voor zich dat in ieder geval een evaluatie van het plan dient te gebeuren nadat het Vlaams Natura 2000-programma werd bijgesteld. Rekening houdend met die evaluatie wordt vervolgens een nieuw plan of planversie opgemaakt voor de volgende plancyclus of fase ervan.

Paragraaf 7 voorziet de mogelijkheid van een afstemming, zo niet integratie van de afstemming tussen het managementplan Natura 2000 en de diverse planvormen in het kader van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting. Het managementplan Natura 2000 bevat geen oplistings van de instrumenten die zullen ingezet worden voor de realisatie van de taakstelling. Het managementplan Natura 2000 kan echter wel indien nodig een inrichtingsnota omvatten zoals vermeld in titel 2 van deel 4, van het decreet betreffende de landinrichting, waarin op het niveau van de individuele acties een instrumentafweging plaatsvindt. Ook kan het managementplan Natura 2000 een beheervisie omvatten zoals bedoeld in titel 2, deel 5, van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting. Deze afstemming en/of integratie kan geregeld worden via een uitvoeringsbesluit.

Artikel 9

Het ingevoegde artikel 50novies bevat de krachtlijnen van het overleg op niveau van de speciale beschermingszone. Daartoe wordt door het agentschap een overlegplatform georganiseerd. Dit overlegplatform staat ten minste in voor de voortgangsbewaking van het plan en initieert en faciliteert tevens de overlegprocessen die plaatsvinden in het kader van de realisatie van de acties, vermeld in arti-

kel 50septies, §3, eerste lid, 2°. Het initiëren van het overlegtraject houdt het afsprakenkader in over hoe, wanneer en met wie wordt overlegd. Er wordt voor geopteerd om het overleg op dit niveau niet al te zeer te formaliseren, maar ruimte te laten voor maatwerk. Het overleg kan ad hoc verlopen, wanneer door lokale partijen daartoe de nood wordt gevoeld of wanneer de realisatie van het plan daartoe aanleiding geeft.

Het platform bestaat ten minste uit vertegenwoordigers van het agentschap, de Vlaamse administraties die betrokken zijn bij het beheer en de inrichting van het betrokken buitengebied en andere vertegenwoordigers, bedoeld in artikel 50ter, §3, 3°, die engagementen hebben opgenomen. Voor wat betreft deze laatste groep wordt bij voorkeur via intermediaire organisaties gewerkt, zoals bosgroepen, erkende terreinbeherende natuurverenigingen, wildbeheereenheden, kamers van koophandel, lokale besturen enzovoort.

Artikel 10

Het agentschap treft conform het ingevoegde artikel 50decies de nodige maatregelen om aan het managementplan Natura 2000 een ruime bekendheid te verschaffen. Daarbij moet ook aandacht gaan naar maatschappelijke groepen die mogelijk een impact ondergaan van de realisatie van de taakstelling van het plan, namelijk door de acties die ter realisatie van de taakstelling worden uitgevoerd. Aan de Vlaamse Regering wordt de bevoegdheid verleend tot het bepalen van nadere regels met betrekking tot de inhoud, de procedure tot opmaak en de evaluatie van het managementplan. Ook de wijze waarop en de criteria op basis waarvan de zoekzones worden afgebakend en de actiegebieden worden vastgesteld, worden nader bepaald door de Vlaamse Regering.

Artikel 11

Een louter technische bepaling die voorziet in een nieuwe sectie 3/1, met betrekking tot het openbaar onderzoek.

Artikel 12

In artikel 50decies/1 wordt geregeld hoe een openbaar onderzoek moet worden gehouden voor elk voorlopig vastgesteld Vlaams Natura 2000-programma als vermeld in artikel 50quater, §1, elke voorlopig vastgestelde programmatische aanpak ter vermindering van een of meer milieudrukken als vermeld in artikel 50quater, §1, elk voorlopig vastgesteld managementplan Natura 2000 of, in voorkomend geval, elke voorlopig vastgestelde planversie als vermeld in artikel 50octies, §1, of elk voorlopig vastgesteld managementplan als vermeld in artikel 48, §1, van het Natuurdecreet.

In eerste instantie wordt vastgesteld op welke wijze moet worden aangekondigd dat een dergelijk openbaar onderzoek zal worden gehouden. Die aankondiging moet gebeuren binnen dertig dagen na de voorlopige vaststelling van het betreffende programma of plan.

De aankondiging van een openbaar onderzoek moet een aantal vaste elementen bevatten, die moeten garanderen dat de burger goed op de hoogte is van de modaliteiten van het betreffende onderzoek.

Het openbaar onderzoek duurt zestig dagen. Gedurende die termijn kunnen burgers hun bezwaren en opmerkingen te kennen geven op de daartoe in de aankondiging voorziene wijze.

Een belangrijk element is dat de opmerkingen en bezwaren alleen betrekking kunnen hebben op de onderdelen die zijn opgenomen in de betrokken programma's en plannen. Dat moet ervoor zorgen dat het openbaar onderzoek wordt toegespitst op elementen die effectief het voorwerp uitmaken van de programma's en plannen die worden voorgelegd. Andere elementen, zoals bijvoorbeeld de aanwijzing van speciale beschermingszones binnen bepaalde grenzen, de vaststelling van S-IHD's voor een speciale beschermingszone of andere elementen van het instandhoudingsbeleid die niet aan de orde zijn, kunnen dus uitdrukkelijk niet aan bod komen tijdens een openbaar onderzoek. Als dat toch het geval zou zijn, kunnen de bezwaren en opmerkingen die betrekking op die andere elementen hebben, onontvankelijk worden verklaard.

Het agentschap krijgt de administratieve taak om de bezwaren en opmerkingen die voortkomen uit het openbaar onderzoek te bundelen en te coördineren, met het oog op een gemotiveerd advies door de gewestelijke overleginstantie. Die overleginstantie maakt haar advies over aan de regering die vervolgens overgaat tot de definitieve vaststelling van het betrokken programma of plan.

De termijn van 240 dagen in paragraaf 6 is geen op straffe van nietigheid voorgeschreven vervaltermijn, maar wel een termijn van orde.

Het openbaar onderzoek is niet verplicht voor plannen of programma's waarvoor een plan-MER moet opgemaakt worden, zo besliste het Grondwettelijk Hof in haar arrest nr. 57/2016 van 28 april 2016.

Artikel 13

Deze bepaling past artikel 9 van het Natuurdecreet aan aan de nieuwe bepalingen van artikel 50octies, §3, derde lid: de planfiguren van managementplan Natura 2000 en managementplan worden ingevoegd.

Artikel 14

Dit artikel betreft een inwerkingtredingsbepaling. De bepalingen inzake het instandhoudingsbeleid, voorzien van bijkomende bepalingen inzake het openbaar onderzoek, moeten zo snel als mogelijk opnieuw operationeel kunnen zijn, opdat het totstandkomingsproces van de betrokken programma's en plannen zo min mogelijk vertraging oploopt.

Tinne ROMBOUTS
Wilfried VANDAELE
Lydia PEETERS
Piet DE BRUYN
Lode CEYSSENS
Bart NEVENS

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 48 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, vervangen bij het decreet van 9 mei 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, tweede lid, wordt tussen de woorden "worden" en "vastgesteld" het woord "voorlopig" ingevoegd;

2° aan paragraaf 2 wordt de zinsnede "met inachtneming van hetgeen bepaald wordt in paragraaf 3" toegevoegd;

3° er wordt een derde paragraaf toegevoegd, die luidt als volgt:

"§3. Het agentschap organiseert na de voorlopige vaststelling van het managementplan als vermeld in paragraaf 1, tweede lid, een openbaar onderzoek over het voorlopig vastgestelde managementplan, in de gevallen en volgens de regels zoals bepaald in artikel 50decies/1."

Art. 3. In de plaats van artikel 50ter van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 mei 2014 en vernietigd door het Grondwettelijk Hof bij arrest nr. 57/2016 van 28 april 2016, komt een nieuw artikel 50ter, dat luidt als volgt:

"Art. 50ter. §1. Voor het hele grondgebied van het Vlaamse Gewest wordt door de Vlaamse Regering een Vlaams Natura 2000-programma vastgesteld, overeenkomstig artikel 50quater.

Het Vlaams Natura 2000-programma doorloopt opeenvolgende cyclussen van maximaal zes jaar en heeft een tijdshorizon tot 2050.

§2. Het Vlaams Natura 2000-programma wordt opgesteld met het oog op:

1° het gradueel realiseren van de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen;

2° het vermijden of het stoppen van de verslechtering van de natuurkwaliteit en het natuurlijke milieu van de Europees te beschermen habitats en de leefgebieden van Europees te beschermen soorten, ter uitvoering van artikel 36ter, §2, van dit decreet;

3° het vermijden of het stoppen van de betekenisvolle verstoring van de Europees te beschermen soorten en hun leefgebieden, ter uitvoering van artikel 36ter, §2.

§3. Het Vlaams Natura 2000-programma bevat ten minste:

1° een taakstelling op niveau van het Vlaamse Gewest die bestaat uit de inspanningen met betrekking tot het natuurbehoud, die nodig worden geacht ter realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen tijdens de programmacyclus in kwestie. De taakstelling bevat een bindend gedeelte, namelijk het deel van de inspanningen dat tijdens de programmacyclus in kwestie moet worden gerealiseerd, en een richtinggevend deel, namelijk het deel van de inspanningen waarvan de realisatie tijdens de programmacyclus in kwestie wordt nagestreefd en dat geheel of gedeeltelijk in een latere cyclus kan worden gerealiseerd;

2° een opgave van de acties voor de realisatie van de taakstelling;

3° een overzicht van de actoren die een bijdrage leveren tot:

a) de realisatie van de acties;

b) de coördinatie van de uitvoering van het programma;

c) alle overige door de Vlaamse Regering te bepalen aspecten in verband met de uitvoering van het programma;

4° een overzicht van de geraamde uitgaven voor de uitvoering van het programma.

De taakstelling en de acties als vermeld in het eerste lid, 1° en 2°, omvatten tevens een programma van aanduiding van zones waar instandhoudingsdoelstellingen en instandhoudingsmaatregelen dienen gerealiseerd te worden buiten de speciale beschermingszones en van de opmaak van managementplannen voor deze zones. De Vlaamse Regering duidt deze zones aan voor 1 januari 2019 en bepaalt nadere regels betreffende de procedure voor de aanduiding van deze zones.

§4. Ter uitvoering van het Vlaams Natura 2000-programma wordt door de Vlaamse Regering een programmatische aanpak vastgesteld overeenkomstig artikel 50quater ter vermindering van een of meer milieudrukken, afkomstig van in het Vlaamse Gewest aanwezige bronnen, met het oog op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen en het voorkomen van de verslechtering van de natuurkwaliteit en het natuurlijk milieu van de Europees te beschermen habitats en Europees te beschermen soorten en hun leefgebieden.

Deze programmatische aanpak omvat ten minste:

- 1° een gebiedsgerichte analyse van de betreffende milieudruk. Deze analyse omschrijft de omvang van de milieudruk, de activiteiten die bijdragen, de verwachte ontwikkeling en de socio-economische context;
- 2° een plan van aanpak, gebaseerd op de in punt 1° vermelde analyse, met betrekking tot het ontwikkelen van:
 - a) een brongericht beleid dat zich richt op het reduceren van de milieudruk tot het niveau dat noodzakelijk is voor het bereiken van de gunstige staat van instandhouding van de Europees te beschermen habitats en Europees te beschermen soorten en hun leefgebieden;
 - b) een herstelbeleid om een verslechtering van de natuurkwaliteit en het natuurlijk milieu van de Europees te beschermen habitats en Europees te beschermen soorten en hun leefgebieden ten gevolge van de milieudruk te voorkomen.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen met betrekking tot het ontwikkelen van een programmatische aanpak zoals vermeld in het eerste lid.

§5. Het Vlaams Natura 2000-programma vormt het kader voor de managementplannen Natura 2000, vermeld in artikel 50septies.”.

Art. 4. In de plaats van artikel 50quater van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 mei 2014 en vernietigd door het Grondwettelijk Hof bij arrest nr. 57/2016 van 28 april 2016, komt een nieuw artikel 50quater, dat luidt als volgt:

“Art. 50quater. §1. De Vlaamse Regering stelt voorlopig vast:

- 1° het Vlaams Natura 2000-programma;
- 2° elke programmatische aanpak als vermeld in artikel 50ter, §4.

§2. Het agentschap is belast met de voorbereiding van het Vlaams Natura 2000-programma.

De Vlaamse Regering of haar gemachtigde kan een werkgroep instellen die het agentschap bijstaat bij de voorbereiding van het programma, en bepaalt de samenstelling ervan.

§3. Het agentschap organiseert na de voorlopige vaststelling als vermeld in paragraaf 1 een openbaar onderzoek over het voorlopig vastgestelde Vlaams Natura 2000-programma en over elke programmatische aanpak als vermeld in artikel 50ter, §4, in de gevallen en volgens de regels zoals bepaald in artikel 50decies/1.

§4. Het definitief vastgestelde programma als vermeld in artikel 50decies/1, §6, eerste lid, wordt geëvalueerd op basis van de realisatiegraad van de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen.

Met inachtneming van die evaluatie wordt aansluitend een nieuw programma vastgesteld voor de volgende programmacyclus volgens de regels bepaald in artikel 50ter tot en met 50sexies. Het bestaande programma blijft in ieder geval van kracht tot het nieuwe programma definitief is vastgesteld conform artikel 50decies/1, §6, eerste lid.

Indien het nieuwe definitief vastgestelde programma een of meer wijzigingen noodzaakt van een in uitvoering van het vorige programma vastgestelde programmatische aanpak als vermeld in artikel 50ter, §4, dan wordt die programmatische aanpak opnieuw vastgesteld volgens de regels bepaald in artikel 50ter tot en met 50sexies. De bestaande programmatische aanpak blijft in ieder geval van kracht tot de bijgestelde programmatische aanpak definitief is vastgesteld.

§5. Ten minste om de twee jaar wordt een voortgangsrapport Vlaams Natura 2000-programma opgesteld. De instantie, vermeld in artikel 50quinquies, is belast met de opmaak van het voortgangsrapport.

Het voortgangsrapport wordt bezorgd aan de door de Vlaamse Regering aangewezen instanties.”.

Art. 5. In de plaats van artikel 50quinquies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 mei 2014 en vernietigd door het Grondwettelijk Hof bij arrest nr. 57/2016 van 28 april 2016, komt een nieuw artikel 50quinquies, dat luidt als volgt:

“Art. 50quinquies. De Vlaamse Regering of haar gemachtigde duidt een gewestelijke overleginstantie aan die ten minste instaat voor:

- 1° de voortgangsbewaking van het Vlaams Natura 2000-programma;
- 2° het verlenen van een gemotiveerd advies overeenkomstig artikel 50decies/1, §5, tweede lid, over het Vlaams Natura 2000-programma, elke programmatische aanpak ter vermindering van een of meer milieudrukken, de managementplannen Natura 2000 en de managementplannen als vermeld in artikel 48, §1;
- 3° het verschaffen van aanbevelingen over beleidsmatige problemen bij de realisatie van het instandhoudingsbeleid.

De overleginstantie is ten minste samengesteld uit vertegenwoordigers van:

- 1° het agentschap;
- 2° de Vlaamse administraties die betrokken zijn bij de inrichting en het beheer van het buitengebied;
- 3° de relevante sectoren van het buitengebied.

Het agentschap, vermeld in het tweede lid, 1°, heeft tot taak de werkzaamheden van de instantie te organiseren en aan te sturen.”.

Art. 6. In de plaats van artikel 50sexies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 mei 2014 en vernietigd door het Grondwettelijk Hof bij arrest nr. 57/2016 van 28 april 2016, komt een nieuw artikel 50sexies, dat luidt als volgt:

“Art. 50sexies. De Vlaamse Regering of haar gemachtigde draagt er zorg voor dat een ruime bekendheid wordt gegeven aan het Vlaams Natura 2000-programma en het voortgangsrapport Vlaams Natura 2000-programma.

- De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen met betrekking tot:
- 1° de inhoud, de procedure tot opmaak, de evaluatie en de bekendmaking van het Vlaams Natura 2000-programma;
 - 2° de inhoud, de vorm en de bekendmaking van het voortgangsrapport Vlaams Natura 2000-programma;
 - 3° de samenstelling, werking en opdracht van de overleginstantie, vermeld in artikel 50quinquies;
 - 4° de aspecten van uitvoering van het programma, als vermeld in artikel 50ter, §3, 3°, c), waaraan actoren, als vermeld in artikel 50ter, §3, 3°, een bijdrage kunnen leveren en de wijze waarop dat engagement wordt geformaliseerd;
 - 5° de afstemming van het Vlaams Natura 2000-programma met andere maatregelenprogramma's of plannen."

Art. 7. In de plaats van artikel 50septies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 mei 2014 en vernietigd door het Grondwettelijk Hof bij arrest nr. 57/2016 van 28 april 2016, komt een nieuw artikel 50septies, dat luidt als volgt:

"Art. 50septies. §1. Voor elke speciale beschermingszone wordt een managementplan Natura 2000 opgemaakt. Als meerdere speciale beschermingszones geheel of gedeeltelijk samenvallen, kan voor die speciale beschermingszones een gezamenlijk managementplan Natura 2000 worden opgemaakt.

Het managementplan Natura 2000 doorloopt opeenvolgende cyclussen van zes jaar en heeft een tijdshorizon tot uiterlijk 2050.

Binnen een plancyclus wordt het managementplan Natura 2000 opgebouwd aan de hand van verschillende, opeenvolgende planversies. De planversies worden opgemaakt op basis van een tussentijdse toetsing van de realisatiegraad van de taakstelling van het plan, en naargelang van de actoren die worden betrokken bij de realisatie van het plan en het type instrumenten die daarvoor achtereenvolgens worden ingezet. De bepalingen die gelden voor het managementplan Natura 2000 zijn ook van toepassing op de planversies.

- §2. Het managementplan Natura 2000 wordt opgemaakt met het oog op:
- 1° het gradueel realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen voor de speciale beschermingszone of -zones in kwestie, ter uitvoering van artikel 36ter, §1;
 - 2° het vermijden of het stoppen van de verslechtering van de Europees te beschermen habitats en de leefgebieden van Europees te beschermen soorten, waarvoor de speciale beschermingszone of -zones in kwestie zijn aangemeld of die in die zone of zones voorkomen, ter uitvoering van artikel 36ter, §2;
 - 3° het vermijden of het stoppen van de betekenisvolle verstoring van de Europees te beschermen soorten, waarvoor de speciale beschermingszone of -zones in kwestie zijn aangemeld of die in die zone of zones voorkomen, ter uitvoering van artikel 36ter, §2.

De bepaling, vermeld in het eerste lid, 2°, verhindert niet dat te allen tijde maatregelen moeten worden genomen ter uitvoering van artikel 36ter, §2, of ter uitvoering van andere regelgeving, onder meer maatregelen ter uitvoering van titel XV en titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, in het bijzonder als dat noodzakelijk is om verslechtering van de natuurkwaliteit en het natuurlijk milieu van de Europees te beschermen habitats en soorten en hun leefgebied te vermijden of te beëindigen.

§3. Het managementplan Natura 2000 bevat ten minste:

- 1° een taakstelling voor de speciale beschermingszone of -zones in kwestie die bestaat uit de inspanningen met betrekking tot het natuurbehoud die nodig worden geacht voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen, vermeld in paragraaf 2, eerste lid, 1°, tijdens de plancyclus in kwestie;
- 2° een opgave van de acties voor de realisatie van de taakstelling.

De taakstelling, vermeld in het eerste lid, 1°, geeft ook aan hoe in de speciale beschermingszone of -zones in kwestie wordt bijgedragen tot de realisatie van het bindend gedeelte van de taakstelling, vermeld in artikel 50ter, §3, 1°, in voorkomend geval met inbegrip van het plan van aanpak, vermeld in artikel 50ter, §4, tweede lid, 2°.

§4. Met het oog op de ruimtelijke toewijzing van de instandhoudingsdoelstellingen, vermeld in paragraaf 2, eerste lid, 1°, worden binnen de speciale beschermingszone of -zones in kwestie zoekzones afgebakend.

Voor de realisatie van de taakstelling inzake de toestand van het natuurlijk milieu voor de speciale beschermingszone of -zones in kwestie worden actiegebieden vastgesteld. De actiegebieden gelden voor een bepaald milieueffect of een groep van relevante milieueffecten.”.

Art. 8. In de plaats van artikel 50octies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 mei 2014 en vernietigd door het Grondwettelijk Hof bij arrest nr. 57/2016 van 28 april 2016, komt een nieuw artikel 50octies, dat luidt als volgt:

“Art. 50octies. §1. Het managementplan Natura 2000 of, in voorkomend geval, de planversies, worden voorlopig vastgesteld door de Vlaamse Regering of haar gemachtigde. Als in het plan of een bepaalde planversie dwingende acties als vermeld in paragraaf 5, tweede lid, voorkomen, wordt het plan of de planversie in kwestie in ieder geval voorlopig vastgesteld door de Vlaamse Regering.

§2. Het agentschap staat in voor de voorbereiding van het managementplan Natura 2000 of, in voorkomend geval, de planversies.

§3. Het agentschap organiseert na de voorlopige vaststelling van elk managementplan Natura 2000 of, in voorkomend geval, elke planversie, een openbaar onderzoek over het voorlopig vastgestelde managementplan Natura 2000 of de planversie, in de gevallen en volgens de regels zoals bepaald in artikel 50decies/1.

§4. Het agentschap is belast met de coördinatie van de uitvoering van het definitief vastgestelde managementplan Natura 2000 of, in voorkomend geval, de planversies.

Het agentschap kan daarbij in overleg met de gewestelijke overleginstantie een beroep doen op de actoren, vermeld in artikel 50ter, §3, 3°, b), die een bijdrage leveren tot de coördinatie.

§5. Het definitief vastgestelde managementplan Natura 2000 of, in voorkomend geval, de planversies, worden door het agentschap ten minste om de twee jaar tussentijds getoetst in het licht van de realisatiegraad van de taakstelling, vermeld in artikel 50septies, §3.

Als uit die tussentijdse toetsing blijkt dat het bindend gedeelte, vermeld in artikel 50septies, §3, tweede lid, niet of vermoedelijk niet kan worden gerealiseerd tijdens de plancyclus in kwestie, wordt de realisatie ervan bewerkstelligd via dwingende acties.

De dwingende acties, vermeld in het tweede lid, kunnen voor de speciale beschermingszone of -zones in kwestie instandhoudingsmaatregelen bevatten.

Het agentschap draagt er zorg voor dat de adressant van de maatregel met een aangetekende brief op de hoogte wordt gebracht van de maatregel en, in voorkomend geval, van de termijn waarbinnen die moet worden uitgevoerd.

§6. Het definitief vastgestelde plan wordt ten minste om de zes jaar geëvalueerd op basis van de realisatiegraad van de instandhoudingsdoelstellingen voor de speciale beschermingszone of -zones in kwestie en het Vlaams Natura 2000-programma.

Met inachtneming van deze evaluatie, vermeld in het eerste lid, wordt aansluitend een nieuw plan voor de volgende cyclus van zes jaar of voor een fase ervan vastgesteld volgens de regels bepaald in artikel 50septies tot en met 50decies. Het bestaande plan of, in voorkomend geval de planversie, blijft in ieder geval van kracht tot het nieuwe plan of planversie definitief is vastgesteld conform artikel 50decies/1, §6, tweede lid.

§7. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen over de onderlinge afstemming of procedurele integratie van het managementplan Natura 2000, het natuurinrichtingsproject, vermeld in artikel 47, en het landinrichtingsplan en in artikel 3.3.1 van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting.”.

Art. 9. In de plaats van artikel 50novies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 mei 2014 en vernietigd door het Grondwettelijk Hof bij arrest nr. 57/2016 van 28 april 2016, komt een nieuw artikel 50novies, dat luidt als volgt:

“Art. 50novies. Het agentschap organiseert voor elke speciale beschermingszone of -zones waarvoor een managementplan Natura 2000 wordt opgemaakt een overlegplatform dat ten minste belast is met:

- 1° de voortgangsbewaking van het managementplan Natura 2000;
- 2° het initiëren, adviseren en opvolgen van de overlegprocessen die plaatsvinden in het kader van de realisatie van de acties, vermeld in artikel 50septies, §3, eerste lid, 2°.

Het overlegplatform, vermeld in het eerste lid, bestaat ten minste uit een of meerdere vertegenwoordigers van:

- 1° het agentschap;
- 2° de Vlaamse administraties die betrokken zijn bij de inrichting en het beheer van het buitengebied;
- 3° de actoren, vermeld in artikel 50ter, §3, 3°, andere dan de vertegenwoordigers vermeld in punt 1° en 2°.”.

Art. 10. In de plaats van artikel 50decies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 mei 2014 en vernietigd door het Grondwettelijk Hof bij arrest nr. 57/2016 van 28 april 2016, komt een nieuw artikel 50decies, dat luidt als volgt:

“Art. 50decies. Het agentschap draagt er zorg voor dat een ruime bekendheid wordt gegeven aan het managementplan Natura 2000.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen met betrekking tot de inhoud, de procedure tot opmaak, de evaluatie, de bekendmaking van het managementplan Natura 2000 of, in voorkomend geval, de planversie, en de kennisgeving, vermeld in artikel 50octies, §5, vierde lid.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop en de criteria op basis waarvan de zoekzones, vermeld in artikel 50septies, §4, eerste lid, worden afgebakend en de actiegebieden, vermeld in artikel 50septies, §4, tweede lid, worden vastgesteld.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere samenstelling van het overlegplatform als vermeld in artikel 50novies, tweede lid.”.

Art. 11. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 december 2015, wordt in onderafdeling E van afdeling 4 van hoofdstuk V een sectie 3/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Sectie 3/1. Openbaar onderzoek”.

Art. 12. In hetzelfde decreet wordt in sectie 3/1, ingevoegd bij artikel 11, een artikel 50decies/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 50decies/1. §1. De Vlaamse Regering of haar gemachtigde onderwerpt elk voorlopig vastgesteld Vlaams Natura 2000-programma als vermeld in artikel 50quater, §1, elke voorlopig vastgestelde programmatische aanpak ter vermindering van een of meer milieudrukken als vermeld in artikel 50quater, §1, elk voorlopig vastgesteld managementplan Natura 2000 of, in voorkomend geval, elke voorlopig vastgestelde planversie als vermeld in artikel 50octies, §1, of elk voorlopig vastgesteld managementplan als vermeld in artikel 48, §1, tweede lid, aan een openbaar onderzoek dat binnen dertig dagen na de voorlopige vaststelling minstens wordt aangekondigd door:

- 1° een aanplakking in elke gemeente waarop het voorlopig vastgesteld Vlaams Natura 2000-programma, de voorlopig vastgestelde programmatische aanpak, het voorlopig vastgesteld managementplan Natura 2000 of het voorlopig vastgesteld managementplan als vermeld in artikel 48, §1, tweede lid, betrekking heeft;
- 2° een bericht in het Belgisch Staatsblad;
- 3° een bericht in ten minste drie dagbladen die in het Vlaamse Gewest worden verspreid;
- 4° een bericht op de website van het agentschap.

§2. Het openbaar onderzoek wordt aangekondigd met vermelding van minstens de volgende elementen:

- 1° de gemeenten waarop het voorlopig vastgesteld Vlaams Natura 2000-programma, de voorlopig vastgestelde programmatische aanpak, het voorlopig vastgesteld managementplan Natura 2000 of, in voorkomend geval, de planversie, of het voorlopig vastgesteld managementplan als vermeld in artikel 48, §1, tweede lid, betrekking heeft;
- 2° de wijze waarop het voorlopig vastgesteld Vlaams Natura 2000-programma, de voorlopig vastgestelde programmatische aanpak, het voorlopig vastgesteld managementplan Natura 2000 of, in voorkomend geval, elke voorlopig vastgestelde planversie, of het voorlopig vastgesteld managementplan als vermeld in artikel 48, §1, tweede lid, kan worden ingekeken;
- 3° de begin- en einddatum van het openbaar onderzoek;
- 4° de wijze waarop de opmerkingen en bezwaren, vermeld in paragraaf 4, kunnen worden ingediend.

§3. Vanaf de begindatum van het openbaar onderzoek wordt de voorlopig vastgestelde programmatische aanpak of het voorlopig vastgesteld plan of programma gedurende zestig dagen ter inzage gelegd op de wijze als vermeld in de aankondiging.

§4. De opmerkingen en bezwaren worden uiterlijk de laatste dag van de termijn van het openbaar onderzoek overgemaakt op de wijze als vermeld in de aankondiging.

De opmerkingen en bezwaren kunnen alleen betrekking hebben op de volgende aspecten:

- 1° bij een openbaar onderzoek met betrekking tot het voorlopig vastgestelde Vlaams Natura 2000-programma: de onderdelen als vermeld in artikel 50ter, §3;
- 2° bij een openbaar onderzoek met betrekking tot de voorlopig vastgestelde programmatische aanpak: de onderdelen als vermeld in artikel 50ter, §4, tweede lid;
- 3° bij een openbaar onderzoek met betrekking tot het voorlopig vastgestelde managementplan Natura 2000 of, in voorkomend geval, elke voorlopig vastgestelde planversie: de onderdelen als vermeld in artikel 50septies, §3 en §4.

§5. Het agentschap bundelt en coördineert alle opmerkingen en bezwaren met betrekking tot het Vlaams Natura 2000-programma, de managementplannen Natura 2000, de programmatische aanpakken en de managementplannen als vermeld in artikel 48, §1, en maakt die binnen zestig dagen na het einde van het openbaar onderzoek over aan de gewestelijke overleginstantie, vermeld in artikel 50quinquies.

De gewestelijke overleginstantie brengt binnen zestig dagen nadat zij de gebundelde opmerkingen en bezwaren heeft ontvangen een gemotiveerd advies uit over het Vlaams Natura 2000-programma, de managementplannen Natura 2000, de programmatische aanpakken en de managementplannen als vermeld in artikel 48, §1, bij de Vlaamse Regering of desgevallend bij de gemachtigde.

§6. De Vlaamse Regering stelt binnen 240 dagen na de begindatum van het openbaar onderzoek het Vlaams Natura 2000-programma definitief vast.

De Vlaamse Regering of haar gemachtigde stelt binnen 240 dagen na de begindatum van het openbaar onderzoek de programmatische aanpak ter vermindering van een of meer milieudrukken, het managementplan Natura 2000, of in voorkomend geval, elke planversie, of het managementplan als vermeld in artikel 48, §1, definitief vast.

§7. Het besluit houdende definitieve vaststelling van het Vlaams Natura 2000-programma, de programmatische aanpak ter vermindering van een of meer milieudrukken, het managementplan Natura 2000, en in voorkomend geval, elke planversie, of het managementplan als vermeld in artikel 48, §1, wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt binnen dertig dagen na de definitieve vaststelling.

De definitief vastgestelde programmatische aanpak of het definitief vastgestelde plan of programma treedt in werking veertien dagen na de bekendmaking.

§8. De verplichting tot het organiseren van bovenvermeld openbaar onderzoek is niet van toepassing op de programmatische aanpakken ter vermindering van een of meer milieudrukken, het Vlaams Natura 2000-programma, de managementplannen Natura 2000, en in voorkomend geval, elke planversie, en de managementplannen als vermeld in artikel 48, §1, indien voor deze programmatische aanpak, dat plan of programma een plan-MER moet worden opgemaakt in toepassing van artikel 4.2.3 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

In deze gevallen geldt de voorlopige vaststelling van het plan, het programma of de programmatische aanpak als de definitieve vaststelling.

In voorkomend geval is de inhoud van paragraaf 7 van overeenkomstige toepassing.”.

Art. 13. In artikel 9 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 19 juli 2002 en gewijzigd bij de decreten van 12 december 2008 en 18 december 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt tussen het woord "natuurrichtplan" en de zinsnede ", dan wel" de zinsnede ", een managementplan Natura 2000 of, in voorkomend geval, een planversie ervan, of een managementplan" ingevoegd;

2° in paragraaf 2, eerste lid, wordt tussen de zinsnede "artikel 48, §3" en de zinsnede "en artikel 51" de zinsnede ", artikel 50octies, §5, tweede en derde lid," ingevoegd;

3° in paragraaf 2, derde lid, wordt tussen het woord "natuurrichtplan" en de zinsnede ", aan de particuliere" de zinsnede ", een managementplan Natura 2000 of, in voorkomend geval, een planversie ervan" ingevoegd.

Art. 14. Dit decreet treedt in werking op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

Tinne ROMBOUTS
Wilfried VANDAELE
Lydia PEETERS
Piet DE BRUYN
Lode CEYSSENS
Bart NEVENS